

Pedaforum 2025: katsaus korkeakoulupedagogiikan tulevaisuuteen

06.10.2025

KUVA: Microsoft

Copilotilla tehty sanapilvi

Korkeakoulupedagogiikan konferenssi Pedaforum kokosi kesäkuun alussa yhteen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen asiantuntijat, opettajat ja tutkijat Metropolia Ammattikorkeakoulun Myllypuron kampukselle. Tämän vuoden teema, "Korkeakoulupedagogiikka muuttuvassa yhteiskunnassa: Ratkaisuja nykyisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin", kutsui osallistujat pohtimaan, miten pedagogiikka voi vastata työelämän murrokseen, kestävyysaasteisiin ja oppimisen moninaistumiseen.

Muuttuva yhteiskunta haastaa korkeakoulut

Korkeakoulut ovat yhä keskeisemmässä roolissa yhteiskunnallisten muutosten keskellä. Ne eivät ainoastaan kouluta tulevaisuuden osaajia, vaan myös kehittävät ratkaisuja vihreän siirtymän, jatkuvan oppimisen ja työelämän uudistumisen tueksi. Näitä muuttuvan yhteiskunnan teemoja käsiteltiin Pedaforumissa.

Osana laadukasta korkeakouluopetusta myös kirjastoilla on tärkeä tehtävä monimutkaistuvassa yhteiskunnassa. Tiedonhankinnan ja -hallinnan taidot ovat keskeisiä opiskelu- ja työelämätaitoja, jotka kantavat läpi elämän. Jatkuvasti muuttuvassa yhteiskunnassa, jossa tietotulva, mis- ja disinformaatio, ja tekoälyilmiöt lisääntyvät, korostuu kyky löytää oleellinen tieto ja arvioida tiedon luotettavuutta. Ammattikorkeakoulu- ja yliopistokirjastot tukevat korkeakouluopiskelijoita näiden taitojen kehittymisessä, ja siksi korkeakoulukirjastolaisten on hyvä osallistua pedagogiseen keskusteluun.

Keynote-puheenvuorot: näkökulmia oppimisen ja työelämän tulevaisuuteen

Tapahtuman keynote-puheenvuoroissa korostui luovan ajattelun merkitys innovaatioiden lähteenä niin opinnoissa kuin työelämässäkin. Puheenvuoroissa nostettiin esille, että talouskasvu edellyttää innovaatioita, ja innovaatioiden syntyminen puolestaan vaatii yksilöltä kykyä luovaan ajatteluun. Korkeakoulujen ja työelämän välistä yhteistyötä tulisi vahvistaa. Tulevaisuuden osaajien on jo opintojensa aikana hyvä oppia tunnistamaan omat vahvuutensa. Lisäksi heidän tulisi kartuttaa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Näihin taitoihin kuuluvat esimerkiksi luovat ongelmanratkaisutaidot.

Alivaltiosihteeri Elina Pylkkänen ja väitöskirjatutkija Sara Keronen keskustelivat osaamisen kehittämisestä työelämässä. Kerosen mukaan työssä oppiminen on mielekästä, kun se tukee yksilön psykologisia tarpeita ja kehittää arjen käytäntöjä. Osaamisen kehittäminen voi kuitenkin myös kuormittaa työntekijää, mikäli hän ei saa oppimiseen riittävästi tukea ja rohkaisua.

Pylkkänen korosti osaamisen kehittämisen tarvetta yhteiskunnan kilpailukyvyyn näkökulmasta. Koulutus ja työelämä eivät kohtaa riittävästi. Korkeakoulujen tulisi tukea talouskasvua kouluttamalla tulevaisuuden osaajia, jotka kykenevät vastaamaan työelämän tarpeisiin. Eräs talouskasvun edellytys ovat innovaatiot, joiden kehittäminen vaatii aikaa, osaamista ja luovaa ajattelua. Työelämässä parhaat innovaatiot syntyvät Pylkkäsen mukaan turvallisessa ympäristössä, jossa on monenlaisia työntekijöitä.

Lapin yliopiston kasvatustieteen professori Satu Uusiautti painotti sitä, että opiskelijan tulee saada tukea omien vahvuuksiensa tunnistamiseen ja hyödyntämiseen, jolloin opiskelija pystyy hyödyntämään itsetuntemustaan opintojen lisäksi ammatinvalinnassa. Tämä sujuvoittaa opiskelijan siirtymää opinnoista kohti työelämää ja tukee opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kulttuurituotannon yliopettaja Katri Halonen Metropoliaa puhui luovuudesta ja innovaatioista korkeakoulun arjessa. Sekä oppilaitoksissa että työpaikoilla tulisi herätellä opiskelijoiden ja työntekijöiden uteliaisuus uuden oppimiseen, koska uteliaisuus saa etsimään vaihtoehtoisia ja luovia ratkaisuja ongelmiin. Luova ongelmanratkaisutaito synnyttää uusia innovaatioita, joiden merkitystä talouskasvun osalta korostettiin jo Elina Pylkkäsen ja Sara Kerosen puheenvuorossa.

Tapahtuman päätti Hertta Vuorenmaan puhe tulevaisuuden osaamisesta. Vuorenmaa, joka johtaa Future of Work -tutkimusohjelmaa, painotti resilienssin, jatkuvan oppimisen ja kestäväen johtamisen merkitystä muuttuvassa työelämässä. Teknologian kehitys ja työelämän rakenteelliset muutokset vaativat uutta osaamista. Korkeakouluilla on keskeinen rooli tulevaisuuden työelämätaitojen kehittämisessä.

Käytännön ratkaisuja ja yhteisöllistä oppimista

Keynote-puheenvuorojen ohella Pedaforumin ohjelma rakentui suullisista esityksistä sekä työpajoista koostuvista rinnakkaisseminareista, joissa esiteltiin konkreettisia kehittämishankkeita ja pedagogisia kokeiluja.

Opiskelijoille tarjottavan tuen merkitys sekä inklusiivisuuden ja osallisuuden teemat nousivat esiin monissa esityksissä. Esimerkiksi Oulun yliopiston, Itä-Suomen yliopiston, Aalto-yliopiston ja Metropolia Ammattikorkeakoulun pedagogisten asiantuntijoiden

yhteisprojektissa kehitettiin opettajille tarkistuslista, joka auttaa varmistamaan oppimateriaalien saavutettavuuden kaikille opiskelijoille. Saavutettavuuden huomioiminen opetuksessa (ml. oppimateriaalit) mahdollistaa opiskelijoiden osallisuuden toteutumisen ja tukee opinnoissa edistymistä.

Tampereen yliopistossa on kiinnitetty huomiota erilaisten tukimuotojen kohdentamiseen niitä tarvitseville opiskelijoille. Yhteistyössä useiden korkeakouluyksiköiden kanssa on pyritty löytämään keinoja tunnistaa ne opiskelijat, jotka tarvitsevat eniten tukea opintojensa suorittamisessa. Oppimisanalytiikan avulla on tunnistettu oppimisen pullonkaulat ja määritetty tarvittavat tukimuodot.

Kuva: Pixabay

Tekoäly oppimisen tukena

Tekoälyn rooliin opetuksessa ja oppimisessa suhtauduttiin ennakkoluulottomasti. Tekoälyn mukanaan tuomien haasteiden sijaan korostettiin tekoälyn mahdollisuuksia toimia vastuullisesti hyödynnettävänä oppimisen tukiälynä. Tekoälyyn liittyvien esitysten yhteinen pääviesti oli, että tekoälyä ei tule pelätä. Sen hyödyntäminen oppimisen tukena vaatii kuitenkin korkeakouluilta yhä laajempaa ymmärrystä tekoälyn mahdollisuuksista ja toisaalta myös rajoitteista. Korkeakouluilla tulisi olla selkeät ohjeistukset tekoälyn käyttöön. Kirjastoilla on merkittävä rooli tekoälyn vastuullisen käytön kouluttamisessa esimerkiksi tekoälylukutaidon, tekijänoikeuksien ja lisensoitujen aineistojen käytön osalta.

Tekoälyn käyttöön liittyviä ohjeistuksia käsiteltiin esimerkiksi Jyväskylän ammattikorkeakoulussa työskentelevän matematiikan lehtori Ville Arvion esityksessä. Arvion mukaan korkeakouluopettajilla tulisi olla selkeät ohjeet siitä, miten opiskelijat

raportoivat tekoälyn käytön oppimistehtävissä. Arvion mukaan opiskelijoiden tulisi myös ilmoittaa, jos he eivät ole käyttäneet tehtävissään tekoälyä. Raportoinnista tulisi näin osa oppimistehtävän työstämistä. Arvio on pyytänyt opiskelijoitaan esimerkiksi merkitsemään oppimistehtävien yhteyteen, kuinka paljon he ovat hyödyntäneet tekoälyä sisällön tuottamisessa ja kielenhuollossa.

Arvion puheenvuoron lisäksi tekoälyyn liittyvissä esityksissä käsiteltiin esimerkiksi korkeakoulujen oppilaitoskohtaisia tekoälyohjeistuksia, tekoälyyn pohjautuvia ja opetuksessa hyödynnettäviä chatbotteja sekä sitä, miten tekoälyä voi hyödyntää oppimisen tukena sen sijaan, että sitä käytäisi oman ajattelun korvikkeena.

Tutkimustiedon jalkauttaminen korkeakouluopetukseen

Miten tieteellisen tutkimuksen tuottama kriittinen tieto ilmastonmuutoksesta saadaan nopeammin ja systemaattisemmin korkeakouluopetukseen? Tutkijayliopettaja Viivi Virtanen Hämeen ammattikorkeakoulusta kertoi Helsingin yliopiston, Aalto-yliopiston, Ilmatieteen laitoksen, Hämeen ammattikorkeakoulun ja Kööpenhaminan yliopiston yhteisestä CO-CARBON-hankkeesta. Hankkeessa kehitetään hiiliviisaita ratkaisuja kaupunkivihreän suunnitteluun ja ylläpitoon sekä tuotetaan työkaluja tutkimustiedon jalkauttamiseksi käytäntöön.

Hamkissa koulutetaan uusia viheralan ja rakennetun ympäristön ammattilaisia ja opettajilla on keskeinen rooli tiedon välittämisessä tuleville ammattilaisille. Tiedon hankkiminen ja päivittäminen ovat opettajien vastuulla. Haasteena on systemaattisen vuoropuhelun puute tutkijoiden ja opettajien välillä. CO-CARBON-hankkeessa kehitettiin toimintamalli, jossa tutkijat muotoilevat tietopaketin ja opettajat sovittavat sen osaksi opetusta.

Tutkijoille pidettiin koulutusta siitä, miten tutkimustieto muotoillaan opettajille. Tietoa pitää yksinkertaistaa ja mukauttaa. Tutkijat tuottavat tietopaketin, jonka pohjalta opettajat muotoilevat koulutusmateriaalin. Opettajat toivoivat tutkijoilta myös esimerkkitehtäviä ja tehtävänratkaisuja. Haasteena on tietopaketin jatkuva päivitystarve, ajanpuute ja motivaatio tietopaketin tuottamiseen. Tutkijat toivoivat visuaalista työkalua, valmista pohjaa, johon tieto olisi helppo muotoilla.

Hankkeessa pohdittiin myös sitä, kuka vastaa tiedeviestinnästä. Tarvitaan poikkitieteellistä yhteistyötä, tutkijoiden, opettajien ja viestinnän ammattilaisten yhteispeliä, että tutkimustieto saadaan jalkautettua koulutukseen.

Katse kohti tulevaa

Pedaforum 2025 osoitti, että korkeakoulupedagogiikka on elinvoimainen ja uudistumiskykyinen. Se ei ainoastaan reagoi muutoksiin, vaan myös ennakoii ja muovaa niitä. Tapahtuma antoi osallistujille runsaasti ajateltavaa – ja ennen kaikkea toivoa siitä, että yhdessä voimme rakentaa oppimisen tulevaisuutta, joka on kestävä, osallistava ja merkityksellinen.

Pedaforum tarjoaa uusia ideoita ja inspiraatiota korkeakoulukirjastolaisille, ei ainoastaan opettajille. Siellä voi löytää uusia yhteistyökumppaneita eri organisaatioista ja tehdä kansallista yhteistyötä kevyellä otteella. Teemme samoja asioita eri organisaatioissa

esimerkiksi tekoölyohjeistusten parissa. Pedaforum mahdollistaa kokemusten jakamisen ja pohjan yhteiseen tekemiseen ja asioiden työstämiseen. Suosittelemme Pedaforumiin osallistumista kaikille korkeakoulukirjastoissa työskenteleville kollegoille.

Seuraava Pedaforum järjestetään Kuopiossa kesällä 2026 teemalla Inhimillisesti kestävä ja vaikuttava korkeakoulu. Tapahtuman järjestäjinä toimivat Itä-Suomen yliopisto ja Savonia-ammattikorkeakoulu. Nähdään siis ensi kesänä Kuopiossa!

Kirjoittajat

Mari Hietala

tietoasiantuntija

Helsingin yliopisto

[Kirjoittajan muut artikkelit](#)

Leeni Lehtiö

informaatikko

Turun yliopisto

[Kirjoittajan muut artikkelit](#)

Kirsi Mononen

Informaatikko

Turun ammattikorkeakoulu <https://orcid.org/0000-0001-9982-9449>

[Kirjoittajan muut artikkelit](#)

Artikkelin tiedot

Kirjoittaja: Mari Hietala, Leeni Lehtiö, Kirsi Mononen

Número: 3/2025

URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025090995011>

Tagit: korkeakoulut, pedagogiikka, yhteistyö

Kreodi: <https://www.kreodi.fi/etusivu.html>

Lisenssit

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).